

Na temelju članka 22 Statuta Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 2/10 – pročišćeni tekst), Skupština Brčko distrikta BiH, na 29. redovitoj sjednici održanoj 14. srpnja 2022. godine, usvaja

ZAKON

O CIVILNIM ŽRTVAMA RATA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE

PRVI DIO – OSNOVNE ODREDBE

Članak 1 (Predmet)

Ovim zakonom utvrđuju se status i prava civilnih žrtava rata i drugih osoba s prebivalištem u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Distrikt) i postupak za ostvarivanje prava pred nadležnim tijelom Distrikta.

Članak 2 (Definicija civilne žrtve rata)

Civilnom žrtvom rata smatra se:

- a) osoba kod koje je nastupilo trajno psihičko oštećenje zbog seksualnog zlostavljanja i silovanja, kao osoba s posebnim statusom, kod koje se nastalo oštećenje ne utvrđuje postotkom
- b) osoba kod koje je nastupilo trajno psihičko oštećenje u visini od najmanje 60 % (šezdeset posto), zbog prisilnog rada, boravka u zatvoru, logoru ili bijegu i slično
- c) osoba kod koje je nastupilo oštećenje organizma u visini od najmanje 60 % (šezdeset posto), zbog ranjavanja ili ozljeda nastalih u svezi s ratnim operacijama, kao što su bombardiranje, zalutali metak, minobacačka i topovska granata i slično
- d) osoba kod koje je nastupilo oštećenje organizma u visini od najmanje 60 % (šezdeset posto), zbog ranjavanja ili ozljeda nastalih od zaostalih vojnih materijala
- e) osoba kod koje je došlo do naknadnog oštećenja organizma u visini od najmanje 60 % (šezdeset posto) zbog bolesti, pogoršanja bolesti, dugog razdoblja inkubacije, gubitka ekstremiteta, gubitka vida na oba oka, mentalnog oštećenja i drugih oštećenja organizma nastalih pod okolnostima iz stavka 1 točki b), c) ili d) ovoga članka
- f) osoba koja je ubijena, poginula, umrla ili nestala pod okolnostima navedenim u stavku 1 točkama a), b) ili d) ovoga članka
- g) **osoba koja je rođena uslijed ratnog silovanja i ratnog seksualnog zlostavljanja osobe iz točke a) ovoga stavka, čiji je status utvrđen sukladno ovom zakonu.**

DRUGI DIO – CIVILNE ŽRTVE RATA

I. POGLAVLJE – OSOBE KOJE OSTVARUJU PRAVO NA ZAŠTITU I VRSTE PRAVA

Članak 3 (Korisnik prava)

- (1) Korisnik prava je:

- a) civilna žrtva rata koja je oštećenje organizma ili trajno psihičko oštećenje sukladno članku 2 stavku 1 točki a) ovog zakona zadobila poslije 17. kolovoza 1990. godine
  - b) civilna žrtva rata iz Drugog svjetskog rata
  - c) član uže obitelji civilne žrtve rata iz članka 2 točke f) ovog zakona
  - d) osoba koja sukladno propisima Federacije BiH i Republike Srpske (u daljnjem tekstu: entiteti) ima utvrđen status civilne žrtve rata ili člana uže obitelji civilne žrtve rata, ukoliko pravo na zaštitu ne može ostvariti po drugoj osnovi ili entitetskom propisu
  - e) osoba iz članka 2 stavka 1 točke a) koja sukladno propisima entiteta ima utvrđen status civilne žrtve rata, ukoliko pravo na zaštitu ne ostvaruje po drugoj osnovi ili entitetskom propisu
  - f) druga osoba pod uvjetima utvrđenim odredbama ovog zakona.
- (2) Pod članom uže obitelji u smislu stavka 1 ovog članka podrazumijevaju se:
- a) bračni partner koji nije zasnovao drugi brak
  - b) djeca rođena u braku ili izvan njega, posvojena djeca ili pastorčad, za vrijeme školovanja, a najdulje do navršene 27. godine života i djeca trajno nesposobna za privređivanje kod kojih je trajna nesposobnost nastupila prije 15. godine života
  - c) roditelji ili posvojitelji
  - d) očuh ili maćeha, ukoliko nema živih roditelja.
- (3) Osoba iz stavka 1 točke d) ovog članka koja ostvaruje pravo na zaštitu, ne može ista prava ostvarivati u Brčko distriktu BiH.

Članak 4 **(Vrste prava)**

- (1) Osnovna prava kojim se ostvaruje zaštita korisnika prava su:
- a) civilna invalidnina
  - b) obiteljska invalidnina
  - c) dodatak za njegu i pomoć druge osobe
  - d) zdravstvena zaštita i oslobađanje od plaćanja troškova participacije za korištenje usluga primarne i sekundarne zdravstvene zaštite
  - e) ortopedski dodatak
  - f) naknada troškova ukopa.
- (2) Pored prava iz stavka 1 ovog članka, utvrđuju se i dopunska prava:
- a) prava na pomoć u troškovima liječenja i nabavi ortopedskih pomagala
  - b) osposobljavanje za rad u vidu profesionalne rehabilitacije, prekvalifikacije i dokvalifikacije
  - c) pravo na posebne projekte zapošljavanja
  - d) pravo na prioritetno stambeno zbrinjavanje
  - e) pravo na besplatnu pravnu pomoć.
- (3) Prava iz stavka 1 ovog članka ostvaruju se pod uvjetima utvrđenim odredbama ovog zakona.
- (4) Prava iz stavka 2 ovog članka ostvaruju se sukladno propisima iz oblasti zdravstvenog osiguranja, zdravstvene zaštite, zaštite obitelji s djecom, zapošljavanja i pružanja besplatne pravne pomoći.
- (5) Prava navedena u stavcima 1 i 2 ovog članka financiraju se iz proračuna Brčko distrikta BiH.

Članak 5 **(Civilna invalidnina)**

- (1) Civilna invalidnina je novčano primanje zbog djelomične ili potpune nesposobnosti za rad na koje imaju pravo:
- a) osobe iz članka 2 točke a) ovog zakona
  - b) osobe iz članka 2 točki b), c), d) i e) ovog zakona.
- (2) Civilna invalidnina određuje se prema stupnju oštećenja organizma na način kako slijedi:

- a) za I. skupinu u koju spadaju osobe sa 100 % (stopostotnim) oštećenjem organizma kojem je za osnovne životne potrebe nužna njega i pomoć druge osobe, određuje se iznos od 90 % (devedeset posto) prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u Distriktu
  - b) za II. skupinu u koju spadaju osobe sa 100 % (stopostotnim) oštećenjem organizma i osobe iz članka 2 stavka 1 točke a) ovog zakona, određuje se iznos od 70 % (sedamdeset posto) prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u Distriktu
  - c) za III. skupinu u koju spadaju osobe s 90 % (devedesetpostotnim) oštećenjem organizma, utvrđuje se iznos od 50 % (pedeset posto) prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u Distriktu
  - d) za IV. skupinu u koju spadaju osobe s 80 % (osamdesetpostotnim) oštećenjem organizma, utvrđuje se iznos od 40 % (četrdeset posto) prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u Distriktu
  - e) za V. skupinu u koju spadaju osobe sa 70 % (sedamdesetpostotnim) oštećenjem organizma utvrđuje se iznos od 35 % (trideset pet posto) prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u Distriktu
  - f) za VI. skupinu u koju spadaju osobe sa 60 % (šezdesetpostotnim) oštećenjem organizma, utvrđuje se iznos od 30 % (trideset posto) prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u Distriktu.
- (3) Mjesečni iznos civilne invalidnine utvrđuje se rješenjem prvostupanjanskog tijela.
- (4) Mjesečni iznos civilne invalidnine, utvrđen sukladno stavku 2 ovog članka, usklađuje se s prosječnom neto plaćom ostvarenom u Distriktu, svakih šest mjeseci.
- (5) Stupanj oštećenja organizma kao i trajno psihičko oštećenje zbog seksualnog zlostavljanja i silovanja dokazuje se nalazom i mišljenjem nadležnog liječničkog povjerenstva.
- (6) Nadležnim liječničkim povjerenstvom smatra se:
- a) liječničko povjerenstvo koje je nakon 17. kolovoza 1990. godine, sukladno propisima SRBiH i entitetskim propisima, nadležno za utvrđivanje stupnja invalidnosti vojnih i civilnih osoba
  - b) liječničko povjerenstvo koje imenuje gradonačelnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: gradonačelnik), na prijedlog voditelja Odjela za zdravstvo i ostale usluge
  - c) stručno povjerenstvo koje imenuje gradonačelnik iz reda sudskih vještaka i to: specijalist sudske medicine, ginekolog, klinički psiholog, specijalist psihijatar i diplomirani pravnik iz reda državnih službenika zaposlenih u tijelima uprave.
- (7) Povjerenstvo iz stavka 6 točke c) ovog članka je multietničkog sastava i ima pet članova, a nadležno je za:
- a) davanje mišljenja o nastupanju trajnog psihičkog oštećenja nastalog zbog seksualnog zlostavljanja i silovanja, a na temelju vlastite stručne procjene, medicinske i druge dokumentacije dostavljene od nadležnog tijela, podnositelja zahtjeva ili treće osobe, uz neposredno sudjelovanje podnositelja zahtjeva
  - b) donošenje poslovnika o svom radu.

Članak 6

(Obiteljska invalidnina)

- (1) Obiteljska invalidnina je novčano primanje zbog gubitka člana obitelji, osobe iz članka 2 točke f) ovog zakona, na koje imaju pravo osobe članovi uže obitelji.
- (2) Obiteljska invalidnina ostvaruje se na način kako slijedi:
- a) ukoliko zahtjev podnosi jedan član uže obitelji, određuje mu se iznos od 30 % (trideset posto) prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u Distriktu
  - b) ukoliko zahtjev podnose dva člana uže obitelji, određuje im se ukupan iznos od 50 % (pedeset posto) prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u Distriktu
  - c) ukoliko zahtjev podnose tri ili više članova uže obitelji, određuje im se ukupan iznos od 55 % (pedeset pet posto) prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u Distriktu.

- (3) Ukoliko podnositelj zahtjeva pravo na obiteljsku invalidninu ostvaruje po osnovi dvije ili više osoba iz članka 2 stavka 1 točke f) ovog zakona, obiteljska invalidnina određena sukladno stavku 2 ovog članka dodatno se uvećava na način kako slijedi:
  - a) ukoliko je podnositelj zahtjeva jedan član uže obitelji, povećanje iznosi 20 % (dvadeset posto) od prosječne neto plaće ostvarene u Distriktu, iz članka 2 stavka 1 točke f) Zakona
  - b) ukoliko su podnositelji zahtjeva dva ili više članova uže obitelji, povećanje iznosi 10 % (deset posto) od prosječne neto plaće ostvarene u Distriktu za svaku osobu iz članka 2 točke f) Zakona.
- (4) Mjesečni iznos obiteljske invalidnine utvrđuje se rješenjem prvostupanjskog tijela.
- (5) Mjesečni iznos obiteljske invalidnine, utvrđen sukladno stavcima 2 i 3 ovog članka, usklađuje se s prosječnom neto plaćom ostvarenom u Distriktu, svakih šest mjeseci.

Članak 7

(Dodatak za njegu i pomoć druge osobe)

- (1) Pravo na dodatak za njegu i pomoć druge osobe ostvaruje civilna žrtva rata I. skupine iz članka 5 stavka 2 točke a) ovog zakona, pod uvjetom da to pravo nije ostvarila po nekoj drugoj osnovi.
- (2) Pravo iz stavka 1 ovog članka utvrđuje se u mjesečnom iznosu od 80 % (osamdeset posto) od iznosa civilne invalidnine I. skupine.

Članak 8

(Zdravstvena zaštita i troškovi participacije)

Pravo na zdravstvenu zaštitu i oslobađanje od plaćanja troškova participacije za korištenje usluga primarne i sekundarne zdravstvene zaštite na području Distrikta osigurava se korisniku prava iz članka 3 stavka 1 točki a), b), c), d) i e) ovog zakona, koji to pravo ne može ostvariti po nekoj drugoj osnovi.

Članak 9

(Ortopedski dodatak)

Pravo na ortopedski dodatak ima civilna žrtva rata iz članka 2 stavka 1 točki c), d) i e) ovog zakona u mjesečnom iznosu od 70 % (sedamdeset posto) od iznosa ortopedskog dodatka za ratne vojne invalide analogno vrsti i stupnju invalidnosti ratnih vojnih invalida.

Članak 10

(Naknada troškova ukopa)

- (1) Pravo na naknadu troškova ukopa, u slučaju smrti osobe iz članka 2 stavka 1 točki a), b), c), d) i e) Zakona, korisnika prava na obiteljsku invalidninu i korisnika prava iz članka 3 stavka 1 točke d) Zakona, može ostvariti:
  - a) član uže obitelji umrlog ili
  - b) osoba koja dokaže da je izvršila plaćanje takvih troškova ukoliko nema živog člana uže obitelji umrle osobe.
- (2) Pravo iz stavka 1 ovoga članka može se ostvariti pod uvjetom da ovo pravo nije ostvareno po drugoj osnovi ili sukladno entitetskim zakonima.
- (3) Visina naknade iz stavka 1 ovog članka utvrđuje se odlukom koju donosi rukovoditelj Odjela za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
- (4) Osoba iz stavka 1 ovoga članka ostvaruje pravo na naknadu troškova ukopa i oslobađanja od troškova plaćanja participacije za korištenje usluga primarne i sekundarne zdravstvene zaštite na području Brčko distrikta BiH ukoliko ta prava ne ostvaruje po drugoj osnovi ili u jednom od entiteta.

II. POGLAVLJE

POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Članak 11

(Pokretanje postupka)

- (1) Postupak za ostvarivanje prava iz članka 4 ovog zakona pokreće se podnošenjem zahtjeva za utvrđivanje statusa korisnika prava ili zahtjeva za ostvarivanje prava nakon utvrđenog statusa.
- (2) Zahtjev iz stavka 1 ovog članka podnosi se Odjelu za zdravstvo i ostale usluge, Službi za braniteljsko-invalidsku skrb i civilne žrtve rata (u daljnjem tekstu: Služba za braniteljsko-invalidsku skrb i civilne žrtve rata).

Članak 12

(Potrebna dokumentacija)

- (1) Uz zahtjev iz članka 11 ovog zakona podnositelj zahtjeva, u ovisnosti od kategorije korisnika prava kojoj pripada, prilaže:
  - a) nalaz i mišljenje nadležnog liječničkog povjerenstva iz članka 5 stavka 6 ovog zakona ili drugu medicinsku dokumentaciju o liječenju izdanu neposredno nakon nastanka oštećenja organizma
  - b) pisana dokazna sredstva izdana od nadležnih tijela, uključujući udruge građana, nevladine organizacije i druge organizacije koje se bave traženjem nestalih osoba, odnosno evidencijom ubijenih, umrlih i poginulih osoba tijekom rata
  - c) pravomoćnu osuđujuću presudu radi utvrđivanja statusa, ukoliko se radi o osobama iz članka 2 stavka 1 točke a) ovog zakona, koje do stupanja na snagu ovog zakona nisu imale utvrđen status civilnih žrtava rata od nadležnog tijela Distrikta, s tim što im se to pravo priznaje počevši od dana pokretanja kaznenog postupka
  - d) dokaz da nije korisnik prava po entitetskim zakonima.
- (2) Ukoliko ne postoji presuda iz stavka 1 točke c) ovog članka, nadležno tijelo dostavlja dokumentaciju stručnom povjerenstvu iz članka 5 stavka 6 točke c) ovog zakona na mišljenje.
- (3) Pod nadležnim liječničkim povjerenstvom u smislu stavka 1 ovog članka priznaje se nalaz i mišljenje liječničkog povjerenstva za utvrđivanje prava u prvom stupnju sukladno zakonu koji regulira prava branitelja i članova njihovih obitelji, koje je imenovao gradonačelnik Distrikta.
- (4) Nadležno tijelo pribavlja ostalu dokumentaciju koju vode tijela javne uprave Distrikta po službenoj dužnosti, a kojom se dokazuju pravno relevantne činjenice za utvrđivanje statusa korisnika prava, odnosno ostvarivanje prava sukladno ovom zakonu.
- (5) Način utvrđivanja postotka tjelesnog oštećenja civilnih žrtava rata utvrđuje se pravilnikom koji donosi Vlada na prijedlog voditelja Odjela.

Članak 13

(Donošenje rješenja)

- (1) Nadležno tijelo dužno je donijeti rješenje u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Protiv rješenja iz stavka 1 ovog članka ovlaštena osoba može podnijeti žalbu Apelacijskom povjerenstvu u roku od 15 dana od dana prijama rješenja.

Članak 14

(Izvjestavanje)

- (1) Nadležno tijelo dužno je najmanje dva puta godišnje podnositi izvješće Skupštini Brčko distrikta Bosne i Hercegovine o ostvarivanju prava na zaštitu sukladno ovom zakonu za osobe iz članka 2 stavka 1 točke a) ovog zakona.
- (2) Izvješće iz stavka 1 ovoga članka sadrži:
  - a) broj podnesenih zahtjeva
  - b) broj izdanih rješenja
  - c) broj odbijenih zahtjeva i razloge odbijanja zahtjeva
  - d) broj neriješenih zahtjeva navodeći razloge zbog kojih rješenje nije doneseno u zakonskom roku.

Članak 15

(Početak ostvarivanja prava)

Pravo se stječe danom podnošenja zahtjeva, a izvršava se danom konačnosti rješenja.

Članak 16
(Prijava promjene)

- (1) Osobe koje su ostvarile pravo sukladno ovom zakonu dužne su prijaviti svaku promjenu koja je od utjecaja na pravo utvrđeno sukladno ovom zakonu, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.
- (2) Ukoliko kod civilne žrtve rata iz članka 2 točki b), c), d) i e) ovog zakona nastupi pogoršanje zdravstvenog stanja, takva osoba može po isteku od tri godine od dana donošenja rješenja podnijeti zahtjev za utvrđivanje novog postotka tjelesnog odnosno psihičkog oštećenja.

Članak 17
(Provjera ispunjenosti uvjeta)

Osoba ovlaštena za vođenje upravnog postupka za rješavanje po zahtjevima iz članka 12 ovog zakona dužna je u kontinuitetu provjeravati ispunjenost uvjeta za ostvarivanje prava utvrđenih rješenjem.

Članak 18
(Prestanak prava)

- (1) Prava utvrđena sukladno ovom zakonu prestaju:
  - a) smrću korisnika prava, danom smrti
  - b) ostvarivanjem istog prava po nekoj drugoj osnovi, danom ostvarivanja prava ili danom saznanja za ostvareno pravo
  - c) prestankom ispunjenosti uvjeta na temelju kojih je utvrđeno pravo, danom nastanka okolnosti koje utječu na ostvarivanje prava
  - d) danom pravomoćnosti osuđujuće sudske presude kojom je za osobu iz članka 2 stavka 1 točke a) ovog zakona utvrđeno da nad njom nije počinjeno seksualno nasilje odnosno da je pravo ostvareno na temelju lažnih podataka i izjava danih u postupku.
- (2) Osobe iz stavka 1 točke d) ovog članka koje su ostvarile pravo iz ovog zakona dužne su vratiti novčane iznose koji su isplaćeni nakon pravomoćnosti presude, zajedno s pripadajućom kamatom.

Članak 19
(Neisključivost ostvarivanja prava)

Ukoliko je osoba ostvarila jedno pravo iz članka 4 ovog zakona, ostvarivanje tog prava ne isključuje pravo na ostvarivanje drugih prava utvrđenih ovim zakonom.

TREĆI DIO – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20
(Prijelazne odredbe)

Stupanjem na snagu ovog zakona utvrđeni status korisnika prava i prava priznata po osnovi utvrđenog statusa korisnika prava ne podliježu ponovnoj proceduri utvrđivanja i priznavanja takvih činjenica pred nadležnim tijelom.

Članak 21
(Rok za donošenje podzakonskih akata)

Vlada je dužna u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti podzakonski akt iz članka 12 ovog zakona.

Članak 22
(Dužnost nadležnog tijela)

Stupanjem na snagu ovog zakona nadležno tijelo je dužno u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu po službenoj dužnosti donijeti nova rješenja za korisnike prava.

Članak 23

(Završne odredbe)

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuje se Zakon o upravnom postupku Brčko distrikta BiH.

Članak 24

(Stavljanje izvan snage)

Danom stupanja na snagu ovog zakona stavlja se izvan snage Odluka o zaštiti civilnih žrtava rata (Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 33/12).

Članak 25

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH.

Broj: 01-02-3314/22

Brčko, 14. srpnja 2022. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA BiH
mr. sc. Siniša Milić